6 ISKU DIIWAANGELINTA KULLIYADA

CUTUBKAN:

GAADHIDA GO'AANKAAGA

U WAREEGIDA KULLIYADA

WAXA LA FILAYO XILIGAAGA HORE

ILAHA KULIYADA EE AAD U BAAHANTAHAY INAAD ISTICMAAHSO

WCAN.ORG | PSCCN.ORG | READYSETGRAD.ORG | ROADMAPPROJECT.ORG

Ma uga baahantahay caawimo shuruudahayaga? Eeg **qaamuuska erayada** websaydkayaga:

6 ISKU DIIWAANGELINTA KULLIYADA: GAADHIDA GO AANKAAGA

Kuleelaha 2020

Waxaad soo gudbisay codsiyadaada kulliyada oo hadda sugida ciyaartu way bilaabantaa. Tani waxay qaadan kastaa meel kasta laga bilaabo bilaa ilaa dhowr bilood, iyaddoo ku xidhan nooca dugsiga. Kulliyaduhu suuragal ahaan waxay la xidhiidhi doonaan go'aankooda dhexda iimaylka, boostada ama madashooda onlaynka ah. Ha ilaabin inaad ka hubiso qaaxda qaabilada kulliyda haddii aad hayso su'aalo.

WAXAAN GO'AAN KA HELAY KULLIYADA, **MACNAHEEDU WAA MAXAY?**

La ogolaaday – Waa lagu ogolaaday. Hambalyo!

Liiska sugiga – Laguma diidin lagumana aqbalin. Kulliyadu waxay sugaysaa inay aragto int ay tahaya rdayda aqbali doona deeqdooda si loo go'aamiyo, haddii ay hadhay meel dheeraad ahi.

La diiday – Laguma aqblain. Ka feker sahaminta doorashooyinka kale ee kulliyada.

Go'aaminta waxay tahay kulliyada la tegyaa way adkaan kartaa, laakiin helida dugsiga saxda ah ee aad leedahay, waxay kaa caawun kartaa guul iyo qalanjebin. Kala hadal la taliyahaaga dugsiga sare wax ku saabsan doorashooyinka.

SIDEEN ISKU **BARBAR DHIGAA KULLIYADAHA?**

Dhaqaalaha:

Ka feker inta uu leeyahay kharashka soo xaadirka ay daboolayaan **deeqaha** iyo **deeqaha waxbarasho**.

Ka feker sida adiga iyo qoyskaagu aad u dabooli doontaa gol daloolda qarashka waxabarashadaada kulliyada oo dhan.

Tacliinta:

Hubi haddii maadada xooga la saarayo **tacliinta** aad xiisaynaysaa laga geli karo kulliyada. Ka feker noocyada **taageerada tacliinta** la heli karo (tusaale, xarunta qoraalka, waxbarida xisaabta, adeegyada naafada, iwm).

Bulshadda:

Go'aan ka gaadh haddii kulliyadu ay tahay mid si wanaagsan ugu habboon bulshadda iyo dhaqanka (tusaale, kala duwanaanshaha, kooxaha ardayda, fursaddah waxbarida, iwm).

Ka feker nooca deegaanka aad jeceshahay (u dhow guriga, wayn, banaanka kulliyada, goob miyi ah, iwm).

*HA ILAABIN:

Marka aad gaadhay go'aamadaadii kulliyada, waa inaad **ku wargelisaa kulliyada addoo xaqiijinaya diiwaangelintaada.** Wax badan 4-sano kulliyadaha muddada ay dhacaysaa waa Maayo 1.

MAARSO: FASALKA 12

WANAAGSAN IN LA **OGAADO:**

Tani waa mid ka mid ah go'aanada ugu wayn ee aad samayn lahayd noloshaada. **Inaad qaadato wakhti aadkaga fekerto** waxa ay kulliyad kastaa bixinayso. Ha ka baqan inaad rayi ka hesho xubnaha qoyskaaga, macalimiinta ama barayaasha.

Superintendent of Public Instruction Washington · psccn Puget Sound College and Career Network · Road Map Project · Washington Student Achievement Council Education · Opportunity · Results · WCAN Washington College Access Network · College Success Foundation

6 ISKU DIIWAANGELINTA KULLIYADA: U WAREEGIDA KULLIYADA

Kuleelaha 2020

Waxaa laguu aqbalay kulliyada aad jeclaan lahayd inaad dhigato, laakiin tallaabooyin badan ayaa la qaadayaa ka hor inta aanad bilaabin fasalda.

TALLAABOOYINKA **4-SANDO KULLIYADAHA:**

1. Bixi qidmada ansixintaada ardaygaaga/diiwaankaaga cusub, mararka qaar loo yaqaan "dabaaji". Haddii aysan kuu suurtogaleyn inaad bixisid **qidmada**, **la xiriir zafiiskaaga diiwaangelinta** oo weydii inay dib u dhigaan dabaajigaaga.

2. Ka codso **qoraalada buundooyinka rasmiga ah** dugsigaagii sare iyo kulliyad kasta oo aad buundooyin ka heshay. U dir qoraalada buundooyinka kulliyadaada sida ugu dhakhsaha badan ee u dambaysa darajooyinka waa la soo geliyay.

TALLAABOOYINKA **2-SANDO KULLIYADAHA:**

1. **Gudbi** wixii ah foomamka iyo **kaalmada dhaqaale ee kale ee la codsaday** muddada looa qabtay.

2. **Dhamaystir tallaabooyinka meelaynta xisaabta iyo Ingiriisiga** ee kulliyadaada.

MAXAAN U BAAHANAHAY INAAN SAMEEYO KA HOR INTA AANAD BILAABIN KULLIYADA?

- ☐ **Xaqiiji aqbaladaada** addoo soo gudbinaya caddayntaada diiwaangelinta iyo deebaajigada Maayo 1 ama muddada ay u qabatay kulliyadaadu.
- ☐ **Aqbal abaalmarintaada kaalmada dhaqaale.**
- ☐ **Qorshayso taladaada iyo tababarka ballamaha.**
- ☐ **Codsashada guriyaynta haddii** aad dooranayso inaad ku noolaato **aaga jaamacada**.
- ☐ **Soo gudbi diiwaanadaada tallaalka.** Ka hel diiwaanadan dhakhtarkaaga ama dugsiga degmadda.
- ☐ Haddii aad u qalanto, **ku biir barnaamijyada taageerada ardayga** (waa loola jeedaa TRIO, EOP, CAMP) kaa caawin doona **la talinta tacliinta**, kharashka waxbarashada, kaalmada dhaqaale, iwm.
- ☐ **Isku diiwaan geli fasalada.**

GURIYAYNTA

Guriyanta jaamacada waxaa ku jiri kara hoolalka la dego, qaybaha dabaqyada ama guryaha. Codsi inaad xarunta (xaramka) jaamaca ku noolaado oo hubso inaad bixiso deebaajiga guriyayntaada muddada loo qabto. La xidhiidh xafiiska guriyaynta wixii ah su'aalo kasta.

Guriyaynta jaamacada ka baxsan doorashooyinka waxa ku jira ku noolaanshaha guriga, kiraysashada qayb dabaq ah/guri ama ku noolaanta guryaha walaalnimada iyo hablaha wada dega.

WANAAGSAN IN LA **OGAADO:**

Haddii aad ku jirto kulliyada bulshadda ama farasamada oo 2 sano ah oo aad qorshaynayso kulliyad 4 sano ah mustaqbalka, la hadal la taliyahaaga wax ku saabsan koorsooyinka la qaadanayo. **Dhammaan duruusta 2-da sano uma wada wareegaan kulliyadaha 4-ta sano ah.**

MAXAY TAHAY **JIHAYNTU**?

Kuuliyadaha badankoodu waxay u baahanyihiin ardayda cusub inay soo xaadiraan tababarka jihaynta, halka ay ku bartaan wax ku saabsan **xarunta kulliyada** goobaha, isku diiwaangelinta fasalada iyo la kullanka filka. Qaar ka mid ah jihaynta kulliyadahu waa qof ahaan kuwa kalana waa onlayn. U kaalay qof ahaan tababarka jihaynta haddii aad karto! Waxaa lagugu marti qaadi karaa inaad soo xaadirto barnaamijka wareejinta xagaaga ee xooga saaraya u diyaar garayntaada saddexdaada biloow ee u horeeya.

ABRIIL: FASALKA 12

Puget Sound College and Career Network · Road Map Project · Washington Student Achievement Council — Education · Opportunity · Results · WCAN Washington College Access Network · College Success Foundation

6 ISKU DIIWAANGELINTA KULLIYADA: WAXA AAD FILAYSO XILIGAAGA WAXBARASHO EE KOOWAAD

Kuleelaha 2020

Beddelku waxa uu aad uga duwanyahay dugsiga sare qaabab badan. Waa muhiim in la ogaado waxa la filayo, markaas waxaad noqon kartaa mid guuleh.

TAG MID KASTA OO TILMAAMAHA **MIISAANIYADA AH**?

Buuggaagta iyo qoraalada waa qaali. **Iibso ama lacag ku amaanayso** si aad lacag u kaydiso; qababka korontada sidoo kale waa la heli karaa.

Jar kharashka maalinlaha ah ee aan lama huraanka ahayn (dibad ka soo cunida, bunka subaxda, baabuur dhigashada q aybta kulliyada, iwm).

Samee **miisaaniyada saddex bilood ah ama simisyar ah** ooku dhegenow!

MAXAY TAHAY INAAN WAXAAN SAMEEYAA MARKA **KOOWAAD**?

Hel cunto, guri, gaadiid, xarumo caafimaad, caafimaadka dhimirka iyo goobaha jidh dhisnaanta ee goobta waxbarashadda.

Baro halka aad ka heli karto taageero waxbarasho oo samee kooxo waxbarasho.

Baro ardayda fasalkaaga. Fasaladu way yaraan karaan (30 qof) ama ka wayn (500 qof) iyaddoo ku xidhan kulliyadaada. Waxaad kula kulmi doonyaa dad badan oo cusub dhexda fasalada, dhacdooyinka iyo naadiyada, waad ku xidhmi kartaa oo waxaad noqon kartaa qayb bulshadda ah.

SIDEEN WAKHTIGAYAGA UGA FAA’IIDAYSTAA?

* FFasalada qaar waxay kulmaan maalin walba iyo qaarkood waxay kulmaan haljeer isbuucii. Waxay bilaabi karaan sida ugu horeyso ee 8 a.m. iyo sida ugu daahsan ee 8 p.m. **Aasaas jadwalka fasalka oo adiga kugu haboon.** Sii nafsadaada waqti badan oo cuntooyinka, layliga guriga, safarada gaaban, iyo dhaxgelida bulshadaada.
* Ka raadso caawmwimo saaxiibada, barayaasha ama goobaha xaramka ama **borofasoorada** muddada **saacadaha xafiiska**.
* Kulliyada waxaad haysaa **xoriyad badan** jadwalkaaga, oo qofka kuuma sheegayo halka aad u baahantahay inaad joogto ama marka. Waxaad isku mar ka hawshoon fasalada, hawalaha bulshadda, saaxiibada, dhaqaalaha iyo laga yaabaa xataa xaalad cusub oo nolosha ah ama shaqo. **Ku maamul wakhtigaaga adoo dheeli tiraya shaqadaa guri iyo xiisaha gaarka ah.**

* **Saacad kasta oo aad ku qaadato fasalka, waa inaad ku qaadataa ugu yaraan labba saacadood oo shaqada waxbarashada ah.**

WANAAGSAN IN LA **OGAADO:**

Weligaa ha ka baqan inaad caawimo waydiisato – marka la shakiyo, la xidhiidh!

Kulliyadu waxay noqon kartaa wakhti ka mid ah wakhtiga ugu wanaagsan noloshaada, laakiin waxay sidoo kale noqon kartaa mid aad u adag. Xusuus sababta aad doonayso inaad kulliyada u tagto. Tani waxay kaa caawin doontaa inaad ku dhiiranaato inaad dhammayso **digriigaaga**

MAAYO: FASALKA 12

6 ISKU DIIWAANGELINTA KULLIYADA: I LAHA KULIYADA EE AAD U BAAHANTAHAY INAAD ISTICMAAHSO

Kuleelaha 2020

Kulliyadaha waxay bixin karaan ila badan si ay kuu caawiyaan adigu inaad noqoto mid guulaysta. Dhammaan waxa ku jira **kharashkaaga waxbarashada** iyo **kharashyada**, markaas isticmaal iyaga!

XAGEEN U DOONTAA **TAAGEERADA TACLIINTA?**

La talinta kulliyadaha: Waxa uu caawiyaa fahanka nidaamyada tacliinta kulliyada, doorashada iyo codsiga **maadaha ahmiyada la saaro** iyo helida **ilaha** goobta jaamacada.

Maktabadaha: Waxa uu bixiyaa meelo waxbarasho oo kala duwan halkaas oo aad ka heli karto caawimada cilmi baadhida iyo la shaqaynta kuwa kale.

Xarumaha waxbarida gaarka ah: Waxay caawimo ka bixisaa maadooyinka sida qoraalka iyo xisaabta ee filkaaga.

Saacadaha shaqada: Wakhtiyada marka **barofosooradaadu** la hgeli karo inay ka jawaabaan su'aalaha aad hayso ee ku saabsan fasalka.

KAALMADA DAHQAALAHA IYO **TAAGEERADA DEEQDA WAXBARASHO?**

Xafiiska kaalmada dhaqaale: Waxa uu kaa caawiyaa inaad fahanto **kaalmada dhaqaale** abaal marinta oo waxa uu bixiyaa macluumaadka ku saabsan ilaha maalgelinta dheeraadka ah oo waxa uu kaa caawiyaa inaad raadiso oo codsato **deeqaha waxbarashadda**.

HALKEEN KARAA ANIGU INAAN **KA QAYB QAATO?**

Ururka ardayda: Waxa uu bixiyaa meelo, dhacdooyinka, kooxaha waxbarasho iyo deegaan raaxo leh halka aad ku xidhmi karto kulliyada bulshadda.

Nolosha ardayga: Waxay bixisaa fursado badan oo goobta jaamacada ah.

Xafiiska waxbarashadda dibada: Waxay siisaa khibrado safar caalami ah oo macni buuxa leh buundada kulliyada.

Xarunta raaxaysiga iyo barnaamijyada: Kulliyado badan waxay leeyihiin jiimka, garoomada ciyaaraha, fasalada jidh dhiska ama naadiyada ciyaaraha.

XAGEEN KA HELI KARAA **TAAGEERO LA GAARYEELAY?**

Xarunta mihnada: Waxay ku siisaa la talinta mihnada iyo caawimada horumarinta khibrado shaqo, qoraalka faahfaahinta shaqo doonimadaada iyo u diyaar garowga waraysiga shaqada.

XaruntaKala duwaanshaha/dhaqanada badan: Meesha ardayda midabka iyo bulshooyinka kale si loo helo taageerada bulshadda iyo dareenka oo waxay dareemaan badbaado si loo muujiyo fikradahooda iyo khibradaha.

Adeegyada la talinta: Waxay adiga ku siisaa la talinta qarsoodiga ah iyo taageerada caafimaadka masxkada.

Ilaha naafada: Waxay siisaa habbaynta macquulka ee tacliinta ardayda u qalanta.

Macluumaadka teknoolajiga (IT): Waxay bixisaa adeegyada teknoolajiga ka duwan oo waa meesha ugu horaysa ee codsiyada la xidhiidha teknoolajiga goobta jaamacada.

Adeegyada ruug cadaaga: Waxay u shaqaysaa sidii isku xidhaha Waaxda Arrimaha Ruug cadaaga oo waxay caawisaa wareegida dadkii ciidaha hore ahaan jiray ee ka wareegaya ciidanka ilaa nolosha tacliinta.

MAAYO: FASALKA 12